

Stratégiai ágazatunk az élelmiszer-gazdaság

Hazai adottságainkat és szükségleteinket, valamint a magyar munkaerő szakmai felkészültségét elemezve arra az ismert következtetésre jutunk, hogy az élelmiszer-gazdaság és ezen belül az élelmiszeripar is kiemelkedően fontos szerepet játszik hazánk gazdaságában, és vitathatatlanul nemzetgazdasági stratégiai ágazatnak kell tekintenünk. Bár a nemzeti össztermékhez történő közvetlen hozzájárulása nem tűnik túl jelentősnek, hiszen ez önmagában alig 2,0%, de azon sajátos jellegénél fogva, hogy létfenntartásunk legalapvetőbb termékeinek létrehozója, mindenképpen megilleti ez a megkülönböztetett minőség. Ha mindehhez hozzávesszük azt, hogy az élelmiszer-gazdaság bázisát adó agráriummal és a hozzá kapcsolódó ágazatokkal együtt ez az arány már a 13-14%-ot is eléri, akkor még inkább igazoltnak látjuk ezt a minősítést. Az ágazat jelentőségét az csak fokozza, hogy Magyarországot a természeti adottságai kiemelten alkalmassá teszik az élelmiszertermelésre, s ez kitörési lehetőséget jelent az ágazatnak a világpiac felé. E lehetőségeink jobb kihasználása érdekében még sokat kell tennünk, s ebben segítségünkre lehet az a körülmény, hogy az Európai Unió Közös Agrárpolitikája (CAP – Common Agricultural Policy) is kiemelt jelentőséget tulajdonít az élelmiszer-gazdaság bázisát adó mezőgazdaságnak, hiszen a CAP az EU költségvetésének megközelítően a felét használja fel a mezőgazdaság és vidékfejlesztés támogatására, s ez jelentősen javítja az ágazat hazai fejlesztésének lehetőségét.

Egy ország számára kiemelten fontos, hogy el tudja látni saját lakosságát elegendő mennyiségű élelmiszerrel, hiszen az önellátás biztosításával elkerülhető a kiszolgáltatottá válás a globalizálódó élelmiszerpiacon. Az önellátás mellett ugyanolyan fontossággal bír az élelmiszerek minősége és biztonsága. Az élelmiszer az egyik legfontosabb összekötő híd az ember és a külvilág között, mivel az élelmiszereken keresztül juthatnak be a külvilág szennyeződései az emberi szervezetbe, és ott különböző, megbetegedéseket indíthatnak el. Paradox módon a XXI. századba átlépve – a figyelemreméltó társadalmi és technikai haladás ellenére – egyre gyakrabban merül fel a jogos aggodalom, hogy biztonságosak-e az élelmiszereink, és mit kell tenni az egyén és a társadalom szintjén, hogy

az egészségkárosodást megelőzzük. A WHO/FAO Élelmiszerbiztonsági Szakértő Bizottsága kimutatta, hogy a fertőzött élelmiszerektől bekövetkezett megbetegedések világszerte sok egészségügyi problémát okoznak, és ez jelentősen csökkenti a gazdasági hatékonyságot. Az Európai Unió és hazánk élelmiszerbiztonsági politikájában egyértelműen megfogalmazódik, hogy a legfontosabb szempont a fogyasztók egészségének védelme. A biztonságosan fogyasztható, egészségre nem ártalmas élelmiszerek előállítása egy hosszú, részletesen ellenőrzött folyamat eredménye. A késztermék csak akkor biztonságos, ha a termőföldtől az asztalig minden szereplő betartja a szigorú előírásokat. Ez a teljes élelmiszerlánc területét hiánytalanul lefedő, hatékony, szigorú hatósági ellenőrzési és vizsgálati stratégiát követel meg.

Lapunk jelen számának súlyponti témája a minőség szerepe az élelmiszer- és agrárgazdaságban. Egy átfogó és az ágazat alapvető összefüggéseit és megújulási lehetőségeit bemutató írást olvashatunk a Vidékfejlesztési Minisztérium egyik vezető munkatársától. Egy másik cikkünk azt mutatja be, hogy a minőség és az innováció természetes szövetségesek, és szerepüket erősíteni kell az agrár- és élelmiszer-gazdasági fejlesztési stratégiák sikeres megvalósításához. Az EU 2020 stratégia és a H-2020 program minőség szemléletű megvalósításához pedig elengedhetetlen a minőségmenedzsment-módszerek alkalmazása.

Az ágazat Magyarországon működő kis- és középvállalkozásainak a versenyképesség megtartására irányuló törekvéseit és lehetőségeit vizsgálja egy további cikkünk, amely a Nemzeti Innovációs Hivatal által kiírt, nemzetközi együttműködéssel elvégzett pályázat eredményeit dolgozza fel. A hústermelő ágazat minőségi problémáival foglalkozó elemzés a tervezési és a termelési folyamatok, valamint a gyárthatósági lehetőségek összehangolásának szükségességét hangsúlyozza, rámutatva a statisztikai folyamatszabályozás (SPC) alkalmazásának és a termelési teamekkel való együttműködés szükségességére is. Egy további cikkünkben olvasóink megismerkedhetnek a projektportfóliómenedzsment és a minőség kapcsolatával.

